

Der kan derfor være grund til at begrænse retshjælpen til sådanne udgifter med mulighed for efterfølgende at godkende andre udgifter, hvis der konkret måtte blive behov derfor. Der bør endvidere være mulighed for at fastsætte en øvre grænse for advokatudgifter. I tilfælde, hvor denne mulighed udnyttes, vil det være muligt efterfølgende at forhøje beløbsgrænsen.

En beløbsmæssig begrænsning af retshjælpen kan have den virkning, at advokaten ikke får dækket sit fulde salærkrav. Delvis dækning af salær fra retshjælpsordningen afskærer imidlertid ikke advokaten fra at søge restkravet dækket hos klager, cf. retsplejelovens § 336 c, stk. 5. Der er således ikke tale om fri proces, men alene om økonomisk bistand til indgivelse og førelse af klagesager for internationale organer, og den økonomiske bistand kan efter omstændighederne antage karakter af delvis dækning af de faktiske udgifter.

Stk. 4. Der er tale om en undtagelsesbestemmelse. Retshjælpen dækker som udgangspunkt hele klagesagens behandling, det vil sige indtil organet har truffet endelig afgørelse i sagen. Efter undtagelsesbestemmelsen i stk. 4 kan retshjælpen dog tilbagekaldes med virkning for fremtidige omkostninger og udgifter, når klager ikke skønnes at have rimelig grund til at fortsætte behandlingen af klagesagen. Bestemmelsen vil f.eks. kunne anvendes i situationer, hvor klager vælger at fortsætte behandlingen af en sag i tilfælde, hvor organet har truffet en for klager ugunstig afgørelse. Hvis f.eks. et kammer har afsagt en dom, der ikke giver klager medhold i sin klage, og klager efterfølgende anmoder om, at sagen henvises til Storkammeret, jf. artikel 43 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kan der efter omstændighederne være

grund til at tilbagekalde retshjælpen med virkning for fremtidige omkostninger og udgifter.

Stk. 5. I konventionsorganernes praksis anerkendes det i et vist omfang, at behandlingen af en klagesag kan fortsætte trods klagers død, hvis klagers efterladte eller nærmeste udtrykker ønske herom. I tilfælde, hvor klageorganet vælger at fortsætte behandlingen af klagen trods klagers død, kan der derfor være grund til at opretholde virkningerne af retshjælpen.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2000. Loven finder anvendelse på klager, der indgives til et internationalt klageorgan efter lovens ikrafttræden. Loven finder endvidere anvendelse på klager, der er indgivet før lovens ikrafttræden, men hvor det internationale klageorgan anmoder om den danske regerings bemærkninger til klagen efter lovens ikrafttræden. Ved afgørelsen af, om en klage er indgivet til et klageorgan inden lovens ikrafttræden, vil tidspunktet for organets modtagelse af klagen være afgørende.

Til § 6

Efter bestemmelsen gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger. De færøske og grønlandske hjemmestyremyndigheder vil således få mulighed for at tage stilling til, om og i givet fald med hvilke afvigelser de ønsker loven sat i kraft for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med tilhørende protokoller gælder for Færøerne og Grønland.